

Roska István elvtárs felszólalása a VSZ-tagállamok
külgazdasági-miniszter-helyetteseinek a genfi szovjet-amerikai
tárgyalásokról folytatott konzultációján.

/Moszkva, 1985. március 1./

Kedves Kornyijenko Elvtárs!

Kedves Elvtársak!

Szeretném köszönetemet kifejezni szovjet házi-
gazdáinknak a mostani konzultáció összehívásáért, az
abhoz biztosított kitűnő munkafeltételekért. Nagy érdek-
lődéssel hallgattuk Kornyijenko elvtárs felszólalását,
az elhangzottakkal egyetértünk.

Köztudott, hogy a szocialista közösség országainak
külpolitikája következetesen a béke, a békés egymás mellett
élés és a nemzetközi biztonság megszilárdítását, a nukleáris
katasztrófa veszélyének elhárítását, a leszerelést tekintve
alapfeladatának. A mostani konyolult világhelyzet megkívánja
megköveteli, hogy országaink fokozzák erőfeszítésüket a bé-
kés egymás mellett élés lenini elvének elfogadtatásáért, a
nemzetközi légkör megjavításáért. Országaink összehangolt
külpolitikai tevékenysége az egyik fő biztosítóka e céljaink
elérésénél.

Az utóbbi években a nemzetközi feszültség előzördőső-
nek az az oka, hogy az imperializmus szélsőséges erőközpont-
jai - mindenekelőtt az USA - a katonai-hadászati egyensúly
megtörésére, erőfölény megszerzésére vettek irányt, s ennek
érdekében nagyszabású fegyverkezési programokat hoztak
ki. A világűr militarizálására vonatkozó agresszív tervek a
fegyverkezési hajszára rendkívül veszélyes új szakaszt nyithat-
ják meg. A Szovjetunió, a Varsói Szerződés tagállamai ebben

a helyzetben is következetesen képviselik azt az álláspontot, hogy a maguk részéről nem törekszenek erőfölényre, készek az erőegyensulynak alacsonyabb szinten történő megvalósítására, a fegyverkezési hajszá megszüntetését, a leszerelést és a fegyverzet-korlátozást előmozdító, az egyenlőség és az egyenlő biztonság elvére épülő tárgyalásokra. Minden kínálkozó alkalommal nagy nyomatékkal adunk hangot azon meggyőződésünknek, hogy nincs a világon olyan vitás kérdés, amelyet ne lehetne tárgyalások útján rendezni. E meggyőződésünket a konkrét, a másik fél érdekeit is figyelembe vevő - és változatlanul érvényes - javaslatok egész sorával támasztottuk alá. Közös törekvéseinket támogatják a világ békeszerető erői, s visszahangra találunk a reálisan gondolkodó nyugati politikusok körében is. Az utóbbi években a világ különböző részeiben az USA által felszított fegyverkezési hajszával, Európában az amerikai közép-hatótávolságú rakéták telepítésével szemben jelentős politikai hatást kifejtő békemozgalmak emelték fel szavukat.

Kedves Elvtársak!

A Magyar Népköztársaság üdvözli és nagy jelentőségű, a kedvezőtlen nemzetközi helyzetben előremutató lépésnek tartja, hogy hamarosan új tárgyalások kezdődnek a Szovjetunió és az Egyesült Államok között. Ezt a fejleményt a Szovjetunió következetes békepolitikájának fontos eredményeként értékeljük. Teljes mértékben támogatjuk a Szovjetunió álláspontját, hogy ezeket a bonyolult és egymással kölcsönös összefüggésben álló problémákat nem lehet egymástól függetlenül vizsgálni, még kevésbé megoldani. A szovjet tárgyalási pozíciókat és szándékokat ismerjük, azok iránt teljes bizalommal vagyunk. Ha a tárgyalásokon az USA is tartja magát a Genfben elért elvi megállapodáshoz, miszerint a kozmikus és a nukleáris fegyverzetek kérdéseit komplex módon, egymással szoros összefüggésben vizsgálják és oldják meg, akkor az eredmény sem marad el.

Nem kétséges, hogy a világ békeszerető népei, köztük a mi országaink, ilyen, a háborus veszély csökkenését eredményező megállapodásokat kívánnak.

Amint a múltban már annyi alkalommal bebizonyosodott, az ilyen nagy horderejű kérdésekről folytatott tárgyalások csak akkor lehetnek eredményesek, ha mindkét fél részéről megfelelő komolysággal, konstruktivitással szintén töreksezenek a megállapodásokra. A Szovjetunió ilyen szándékokkal kezdi meg a tárgyalásokat. Arra van szükség, hogy az Egyesült Államok vezetői ugyanilyen magatartást tanúsítsanak, s mondjanak le a Szovjetunióval szembeni katonai fölény megszerzésére vonatkozó törekvéseikről, arról, hogy a Szovjetunióval "erőpozícióból" tárgyaljanak. Nyilvánvalóan eleve kudarcra ítélt az a szándék is, hogy a tárgyalásokon egyoldalú előnyöket érjenek el. Sajnos, ma még nincsenek komoly jelek arra, hogy az USA vezetése hajlandó lenne józan álláspontra helyezkedni, de nem szabad eleve kizárni, hogy a Szovjetunió határozott, ugyanakkor rugalmas magatartása, a világközlemény nyomása és az USA belső és külső problémái végül is egy reális kompromisszum felé nyomják az amerikai vezetést.

Kedves Elvtársak!

A magunk részéről üdvözljük és nagy jelentőségűnek tartjuk a genfi tárgyalásokat, s készek vagyunk mindent megtenni a sikerüket előmozdító légkör biztosításáért. Meggyőződésünk, hogy ez közös érdekünk. A Magyar Népköztársaság nemzetközi tevékenységében, a NATO-országok vezető küreinek képviselőivel folytatott tárgyalásokon a jövőben is, lehetőségeihez mérten, aktívan elő kívánja segíteni a szovjet álláspont ismertetését és támogatását.

Az amerikai "csillagháborus" tervekre még az USA legfontosabb NATO-beli szövetségesei is eltérően, érezhető fenntartásokkal reagálnak. A legtartózkodóbb a francia álláspont, de olasz részről is éreztették fenntartásaikat. Egyes nyugati szakértők úgy vélekednek, hogy a "csillagháborus" terv, illetve realizálásának folytatása nagyobb megosztottságot okozhat a NATO-n belül, mint az amerikai középható-távolságu nukleáris rakéták nyugat-európai telepítésének kérdése. Úgy véljük, hogy az ebből a helyzetből adódó lehetőségeket a nyugat-európaiakkal való munkánkban ki kell használnunk.

Tisztában vagyunk azzal, hogy a szóban forgó tárgyalások nehezek, bonyolultak és hosszúak lesznek. Határozottan elítéljük viszont azokat az amerikai próbálkozásokat, amelyek már eleve kudarcra akarják ítélni, el akarják temetni, ki-látástalannak kiáltják ki a tárgyalásokat. Az ilyen próbálkozások annak az amerikai szándéknak az elfedésére irányulnak, hogy nem akarnak lemondani a folyamatba helyezett fegyverkezési programokról, köztük a világűr militarizálásáról. Ezt le kell leplezni, meg kell akadályozni, s olyan helyzetet kell teremteni, amely végülis arra kényszeríti az amerikai vezetést, hogy visszatérjen a normalizáltabb nemzetközi viszonyokhoz, a szovjet-amerikai kapcsolatok javításához.

Kedves Elvtársak!

Meggyőződésünk, hogy mostani konzultációnk, vélemény-cserénk időszerű és hasznos volt, eredményeit jól tudjuk hasznosítani munkánkban.

Köszönöm a figyelmet.